

Πλήθος πολύ των ασθενούντων

[Ορθοδοξία](#) / [Ιερός Άμβων](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Θεμιστοκλής Μουρτζανός, Δρ. Θεολογίας](#)

«Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλήθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν» (Ιωάν. 5, 2-3)

«Κοντὰ στὴν προβατικὴ πύλη, στὰ Ἱεροσόλυμα, ὑπάρχει μιὰ δεξαμενὴ μὲ πέντε στοές, ποὺ ἑβραϊκὰ ὀνομάζεται Βηθεσδά. Σ' αὐτὲς τὶς στοές κείτονταν πολλοὶ ἄρρωστοι, τυφλοὶ, κουτσοί, παράλυτοι, ποὺ περίμεναν νὰ ἀναταραχθεῖ τὸ νερό».

Μία ἀπὸ τὶς ἀνάγκες τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς, ἡ ὁποία συχνά καθίσταται παγίδα, εἶναι ἡ ὑπέρβαση τῆς μοναξιάς. Θέλουμε τὴν αὐτοβεβαίωση καὶ αὐτὴ ἐκφράζεται ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τῶν ὄσων μας ἀκολουθοῦν, τῶν ὄσων μιλοῦν μαζί μας, τῶ ὄσων εἶναι πλάι μας, ἀκόμη κι ἂν τὰ αἰσθήματά τους δὲν εἶναι παρά ἐπιφανειακά. Αὐτὸ το βλέπουμε σήμερα στὰ Μέσα Κοινωνικῆς Δικτύωσης. Ἀλλὰ καὶ σε θεσμικοὺς χώρους, ὅπως εἶναι ἡ πολιτικὴ, οἱ ἀριθμοὶ γεννοῦν ἐντυπώσεις. Ὅπου ὑπάρχει

διαχείριση εξουσίας, πάλι, οι αριθμοί γεννούν εντυπώσεις. Στη τέχνη οι αριθμοί γεννούν εντυπώσεις. Η αξία ενός έργου έστω και πρόσκαιρα, φαίνεται από το πόσο πουλάει. Γενικά, η απήχηση μετρά και μετριέται. Ένα ολόκληρο σύστημα, με μέσο την διαφήμιση, έχει ως γνώμονά του τους αριθμούς.

Και στην πνευματική διάσταση της ύπαρξής μας συμβαίνει συχνά αυτό, να μετρά η ποσότητα. Η θέση της Εκκλησίας σε θεσμικό επίπεδο εξαρτάται από τον αριθμό των ανθρώπων που συμμετέχουν στην λατρεία και σε άλλες εκδηλώσεις, εξαρτάται από τον απολογισμό του φιλανθρωπικού έργου, που εξασφαλίζει κοινωνική αποδοχή λόγω της χρησιμότητάς του, ενώ και τα πρόσωπα θεωρούνται χαρισματικά ανάλογα με την φήμη που αποκτούν και, κάποτε, τους στρατούς των οπαδών που τα συνοδεύουν. Όταν, μάλιστα, έχουμε να κάνουμε και με ζητήματα ζωής και θανάτου, όπως είναι η υγεία, στην πίστη καταφεύγουν πολλοί ζητώντας το θαύμα, να τους συμβεί δηλαδή ένα σημείο που θα αποδεικνύει την παρουσία του Θεού προς όφελός τους. Γι' αυτό και η συρροή σε προσκυνήματα, σε θαυματουργούς αγίους, σε δύσκολες περιστάσεις.

Την κατάσταση αυτή θα μπορούσε εύκολα κάποιος να αντιπαρέλθει, από την άποψη ότι είναι ανάγκη του ανθρώπου όντως να αισθανθεί λιγότερο μόνος, να επιβεβαιώσει ότι η πίστη που έχει δεν είναι αδύναμη, αλλά ισχυρή, ότι υπάρχει ανταπόκριση από τον ουρανό στις δυσκολίες και ότι η ζωή, έτσι κι αλλιώς, είναι προτεραιότητα. Υπάρχει όμως και μία διάσταση, η οποία δεν είναι πρώτη στην σκέψη πολλών εξ όσων συρρέουν, πολλών εξ όσων παρατηρούν τα ζητούμενα θαύματα, πολλών εξ όσων εκμεταλλεύονται τις ανθρώπινες ανάγκες. Είναι η κατάσταση της καρδιάς όσων ζητούνε τα σημεία.

Ο θρίαμβος των εντυπώσεων στην εκκοσμικευμένη και εικονική πραγματικότητα συνήθως συνοδεύει έναν βαθύ εγωισμό, κάποτε και ναρκισσισμό αυτού που τον εκζητεί. Πουλάμε την εικόνα μας σήμερα, συχνά φτιασιδωμένη με τέτοιο τρόπο και τέτοιο ύφος που είμαστε αγνώριστοι σε σχέση με την πραγματική μας πορεία. Εντοπίζουμε την αλήθεια μας σε ένα στιγμιότυπο, χωρίς να βλέπουμε σε βάθος χρόνου ποιοι είμαστε και τι ζητούμε. Αυτό που μοιάζει αθώο (και είναι σε πρώτη ανάγνωση), αποτυπώνει μία μετοχή σε έναν πολιτισμό του «εγώ», ο οποίος ζητά την προτεραιότητά μας εις βάρος του άλλου. Την λάμψη την δική μας και, την κατά βάθος, κατατρόπωση του άλλου που δεν έχει τόσους φίλους, τόσες προσβάσεις, τόση αποδοχή. Είναι ο πειρασμός της εξουσίας, που δύσκολα αντιμετωπίζεται όσο διαχειριζόμαστε την ζωή με όρους εξουσίας. Τουλάχιστον, ας υπάρχει ένα μέτρο.

Στην πνευματική όμως πραγματικότητα, η πίστη έρχεται να θέσει ένα όριο που γίνεται κριτήριο. Το βλέπουμε αυτό χαρακτηριστικά στην θεραπεία του παραλύτου που θυμόμαστε την τέταρτη Κυριακή μετά το Πάσχα. Η εικόνα είναι συναισθηματικά συγκλονιστική. Σε μία πεντάστοη δεξαμενή, που λέγεται Βηθεσδά, πλήθος πολύ ασθενούντων κείται, που περιμένουν το θαύμα της ταραχής του νερού. Όποιος πέσει πρώτος σ' αυτό μετά την ταραχή, γίνεται καλά, οποιαδήποτε αρρώστια κι αν έχει. Κανείς από αυτούς τους απελπισμένους της ζωής δεν σκέφτεται τον διπλανό του. Εγώ να γίνω καλά, η λογική που πρυτανεύει. Ανθρώπινη κατά πάντα. Κανείς όμως δεν δείχνει να σκέφτεται και την πνευματική του κατάσταση. Να βλέπει δηλαδή την ασθένειά του ως αφορμή για μετάνοια. Πιστεύουν σε έναν Θεό θαυματοποιό, που θα τους δώσει την ευκαιρία για μία νέα ζωή. Ένας όμως κατά καιρούς θεραπεύεται από το πλήθος, σημάδι ότι ο Θεός συγκαταβαίνει, όμως δεν καθιστά την συγκατάβαση κανόνα. Η αγάπη του Θεού δεν γίνεται μία μαγική δύναμη που διορθώνει όλα τα κακώς κείμενα του κόσμου και της ζωής μας, αλλά δροσίζει και αναπαύει, όχι όμως στον βαθμό της μαζικότητας και της εξουσιαστικότητας που θα θέλαμε, κάτι που θα μας έκανε να μετατρέψουμε την πίστη σε βιομηχανία συμφερόντων.

Ο Χριστός θα θεραπεύσει τον επί 38 έτη παράλυτο της Βηθεσδά, αλλά δεν θα τον αφήσει χωρίς να του δείξει ότι το σημείο που έλαβε δεν είναι αρκετό για την περαιτέρω αλλά και την προηγούμενη πορεία της ζωής του. Θα επιμείνει τονίζοντάς του ότι η μοναξιά του επί 38 έτη, όπως και η δοκιμασία του, δεν είναι βέβαιο ότι εξάλειψαν την αμαρτία της ύπαρξής του και ότι όλα εξαρτώνται από τον ίδιο για το τι θα γίνει εφεξής. Ότι η ασθένεια ήταν ένα ισχυρό σύμπτωμα της πνευματικής του κατάστασης, που περιελάμβανε παθητική αναμονή ενός θαύματος, απουσία κοινωνίας με τους συνανθρώπους του, εξ ου και η μοναξιά του, και αναφορά στους Ιουδαίους άρχοντες, χωρίς να είναι βέβαιο ότι ήταν στα πλαίσια της κοινότητας σχέσεων με την θρησκευτική ηγεσία ή εκδούλευση και προσπάθεια ανέλιξης, δηλαδή ικανοποίησης του συμφέροντος. Κυρίως όμως, ο άνθρωπος αυτός είχε άγνοια του Χριστού, ποιος ήταν. Ούτε ως πρόσωπο δεν είχε πληροφορηθεί, δεν είχε ρωτήσει να μάθει πώς έμοιαζε. Ήταν ουσιαστικά ένας άνθρωπος σε κατάσταση πνευματικού θανάτου, ο οποίος συνόδευε την σωματική καθήλωση. Απορροφημένος τόσο από το πρόβλημά του, δεν νοιαζόταν για τίποτε άλλο. Καταλαβαίνουμε την εμμονικότητά του. Ο Χριστός όμως του επισημαίνει, με σαφήνεια και αγάπη, ότι η ζωή περνά μέσα από την κοινωνία με τον πλησίον, από την έξοδό μας από το όποιο προσωπικό μας πρόβλημα και την απόφασή μας να συναντήσουμε Θεό και συνάνθρωπο.

Η Εκκλησία δεν είναι ζήτημα αριθμών, εντυπώσεων, κάποτε και σημείων-

θαυμάτων. Η Εκκλησία είναι συνάντηση υπάρξεων που ζητούν την θεραπεία από την ακοινωνησία, από την μικρότερη ή μεγαλύτερη θεοποίηση του εαυτού. Είναι δρόμος πίστης στον Χριστό ως την μόνη αλήθεια. Είναι δρόμος υπέρβασης της τυπολατρίας των κάθε λογής «Σαββάτων», με τα οποία μετράμε την συμπεριφορά μας και απολαμβάνουμε ένα αίσθημα αυτάρκειας. Η Εκκλησία είναι και για τον ένα και για τους πολλούς. Ο άγγελος κατέβαινε για τους πολλούς, όμως ο Χριστός πέρασε από την Βηθεσδά για τον ένα, που πιθανόν να ήταν ο χειρότερος από όλους. Αυτή την αλήθεια ας μην την λησμονούμε σε κάθε παιχνίδι εντυπώσεων, που είναι βέβαιο ότι θα επιτείνει την αίσθηση της μοναξιάς. Διότι οι αριθμοί γίνονται σύγκριση. Η χάρις του Θεού όμως δίδεται και στον τελευταίο που αναζητά την οδό της αιωνιότητας, καθώς η πίστη, η μετάνοια και η αγάπη είναι ο κανόνας, ενώ το θαύμα είναι η παρηγοριά που ομορφαίνει, αλλά δεν νοηματοδοτεί.

Χριστός Ανέστη!

themistoklismourtzanos.blogspot.com

<https://bit.ly/39RhQCS>